

Datum **08 OKT 2020**
Betreft Beslissing op uw Wob-verzoek

Geachte

Bij brieven van 5 en 21 januari 2020 heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Uw verzoeken hebben betrekking op institutionele beleggers op de woningmarkt in Nederland.

In overleg met u is het besluit in twee delen opgesplitst. Het eerste deelbesluit is op 21 juli 2020 naar u toegezonden en heeft betrekking op de stukken die onderdeel zijn van onderwerpen waarbij geen zienswijze van derde partijen gevraagd hoeft te worden. Dit tweede deelbesluit heeft betrekking op de stukken die onderdeel zijn van de onderwerpen waarbij wel zienswijze gevraagd is.

Wettelijk kader

Met betrekking tot uw verzoek om informatie bericht ik u als volgt. Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 1107¹ documenten aangetroffen. 946 van deze documenten betreffen dit deelbesluit, waarvan er 699 (deels) openbaar worden gemaakt. De documenten horende bij dit deelbesluit zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage bij dit deelbesluit is gevoegd. De documenten zijn genummerd en corresponderen met de nummering van de inventarisatielijst.

Er zijn enkele passages weggelakt die niet gaan over de bestuurlijke aangelegenheden waarop dit Wob-verzoek ziet en daarmee buiten de reikwijdte van het verzoek vallen. Deze zijn in de inventarisatielijst en in de documenten voorzien van de code 'valt buiten de scope/reikwijdte van het Wob-verzoek'.

¹ Dit getal is bijgesteld ten opzichte van het eerste deelbesluit. In het eerste deelbesluit zijn per abuis de foutief genummerde regels en de titelrij uit de inventarislijst meegeteld als document.

Zienswijzen

U bent per brief erover geïnformeerd dat er derde belanghebbenden zijn bij de openbaarmaking van een deel van de documenten en dat deze in de gelegenheid zijn gesteld hierover hun zienswijze te geven. Het gaat hierbij om de documenten die afkomstig zijn van derde belanghebbenden, zoals ontvangen e-mails en documenten van derde belanghebbenden. In de inventarislijst staat benoemd welke documenten afkomstig zijn van derde belanghebbenden. De zienswijzen van de derde belanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen.

Besluit

Ik heb besloten gedeeltelijk aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u verzocht (deels) openbaar te maken. In de inventarisatielijst is per document aangegeven of er in het document informatie niet openbaar is gemaakt en op welke grond dat is.

Overwegingen

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

De economische of financiële belangen van de Staat, van andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de economische of financiële belangen van de Staat, van andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen.

Bij enkele passages uit de documenten met nummers 5.5.5.3 en 5.5.6 is het financiële/economische belang van de gemeente Amsterdam in het geding. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid, aangezien de openbaarmaking van de betreffende passages daarvan betekent dat bekend wordt gemaakt welke grondslagen/informatie de

gemeente hanteert bij het vaststellen van een grondprijs, waardoor economische of financiële belangen van de gemeente worden geschaad. Ik heb daarom besloten de desbetreffende passages niet openbaar te maken en te voorzien van de code '10.2.b'.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In vrijwel alle documenten zijn persoonsgegevens opgenomen. Dit betreft (onder andere) namen, e-mailadressen, telefoonnummers en initialen. Deze gegevens zijn verwijderd en niet voorzien van een code. Ook staat in de inventarislijst bij het betreffende document benoemd dat deze lakgrond is gebruikt.

Voor zover het de namen van ambtenaren betreft, is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien dit het openbaar maken van namen van de ambtenaren betreft. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob.

Bij de informatie die in de documenten in dit geval in het geding zijn, weegt naar mijn oordeel de persoonlijke levenssfeer van de betrokken personen zwaarder dan het algemene, publieke belang van openbaarheid van deze persoonsinformatie. Ik maak deze informatie dan ook niet openbaar. Ik hanteer hierin de Rijksbrede lijn dat namen van directeurs en 'hogere' wel openbaar worden gemaakt vanwege het publieke karakter, maar daaronder niet. Onverlet dat het in een voorkomend geval daarbij ook kan gaan om een publieke functie.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen, rechtspersonen van derden wordt voorkomen.

Ik ben van mening dat hiervan sprake is bij (passages uit) de documenten 1.1.1, 2.1.1, 3.2.3, 4.4.3, 4.4.4, 4.7.1, 4.8.3, 4.9.1, 4.9.7, 4.9.20, 4.13.1, 6.4.24, 6.4.28, 6.4.31, 6.4.33, 6.5.20, 6.6.3, 6.6.4, 6.6.7, 6.6.11, 6.6.12, 6.6.13, 6.6.15, 6.6.16, 6.6.23, 6.7.7, 6.7.13, 6.7.14, 6.7.16, 6.11.1, 6.12.4, 6.12.10, 6.13.2, 6.14.1, 6.20.2, 6.20.6, 6.20.9, 6.20.24, 6.21.7, 6.22.12, 6.22.14, 6.22.21, 6.22.25 en 6.22.29, 6.24.2, 6.24.4, 6.28.5, 6.28.30, 6.29.2 en 6.29.3. Openbaarmaking van de gevraagde informatie zou de betreffende partij namelijk onevenredig benadelen dan wel concurrenten, leveranciers of afnemers onevenredig bevoordelen. De verwijderde passages bevatten offertes,

tariefstellingen, commercieel aangeboden producten, inzicht in de gegevens die op basis van een huurenquête onder leden zijn opgehaald, inzicht in een vertrouwelijk medegedeelde selectie van leden van een partij welke geschikt zouden zijn om te spreken of communicatie met derde partijen.

Partijen moeten erop kunnen vertrouwen dat bedrijfsvertrouwelijke of anderszins concurrentiegevoelige informatie vertrouwelijk blijft. Ditzelfde geldt voor communicatie met derde partijen. Waar in communicatie met derde partijen de inbreng van deze derden een strikt eigen belang kent, maak ik deze informatie niet openbaar, omdat het belang van openbaar bestuur erbij gebaat is dat deze communicatie en contacten vertrouwelijk verlopen.² In het geval dat tot openbaarmaking van deze inbreng wordt overgegaan, kunnen de contacten met derde partijen in de toekomst stroever verlopen en kunnen derden zich terughoudender opstellen. Het belang bij het voorkomen van een onevenredig nadeel weegt hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking.

Daarnaast geven (passages uit) de documenten 4.2.2, 4.2.5, 4.11.18, 5.5.2.4, 5.5.12 inzicht in (lopende) onderhandelingen. Mijn oordeel is dat de betreffende informatie de positie van de betreffende partijen schaadt in lopende en eventuele toekomstige onderhandelingen. Dit belang weegt naar mijn oordeel zwaarder dan het algemene, publieke belang van openbaarheid van deze informatie.

De betreffende passages heb ik verwijderd en voorzien van de code '10.2.g'.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Artikel 11, eerste lid van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten. Op grond van artikel 11 heb ik besloten om enkele passages in een deel van de documenten niet openbaar te maken. De betreffende passages heb ik verwijderd en voorzien van de code '11.1'. Ook staat in de inventarislijst bij het betreffende document benoemd dat deze lakgrond is gebruikt. Deze passages betreffen persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren in bijvoorbeeld voorbereidingsnota's, concept spreekteksten en (interne) correspondentie. Bij de definitieve spreekteksten wijs ik graag erop dat deze reeds openbaar zijn en waar ze afwijken van hetgeen is uitgesproken het een persoonlijke beleidsopvatting betreft. Tevens zijn conceptteksten weggelakt waarvan de eindversies (gedeeltelijk) openbaar worden gemaakt. Voor zover het concept afwijkt van de definitieve versie, wordt deze informatie niet openbaar gemaakt omdat het om persoonlijke beleidsopvattingen gaat. Eventuele resterende feitelijke informatie kent geen zelfstandige betekenis. Dit leidt ertoe dat conceptteksten integraal worden geweigerd. Op dezelfde stukken is ook het bepaalde in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob van toepassing. Het openbaar bestuur is erbij gebaat dat dergelijke informatie vertrouwelijk blijft.

² Zoals ook bevestigd in een recente uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS 8 juli 2020, 201908043/1/A3).

Op grond van artikel 11, tweede lid, van de Wob kan ik besluiten informatie te geven over persoonlijke beleidsopvattingen, indien ik dat in het belang acht van een goede en democratische bestuursvoering. Deze informatie wordt dan gegeven in niet tot personen herleidbare vorm, tenzij degenen die deze opvattingen hebben geuit of zich erachter hebben gesteld, ermee hebben ingestemd dat de informatie wel herleidbaar is tot hen. In dit geval acht ik een dergelijk belang niet aanwezig.

Wijze van openbaarmaking

De documenten behorend bij dit deelbesluit treft u bij dit besluit in kopie aan.

41 documenten zijn reeds openbaar en voor eenieder beschikbaar. De Wob is niet van toepassing op reeds openbare documenten. In de inventarislijst wordt aangegeven welke documenten reeds openbaar zijn en waar deze te vinden zijn.

De openbaar gemaakt stukken worden met een geanonimiseerde versie van dit Wob-besluit enkele werkdagen na toezending gepubliceerd op de website www.rijksoverheid.nl.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

drs. M.R. Schurink
Secretaris-generaal

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Bijlage 1

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.
6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:
 - a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
 - b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
 - c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;

- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.